

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

РЕЦЕНЗИЯ

От професор Георги Георгиев Янков

Хабилитационен труд

Дизайн по време на криза

Светлин Балездров

конкурс за редовен доцент по 8.2 Изобразително изкуство
„Графичен дизайн“ и „Мултимедия в рекламата“
за нуждите на катедра „Рекламен дизайн“

София 2022

криза — съществително име, женски род

Значение

мн. кризи, ж.

1. Разстройство, рязък прелом, тежко, изострено, опасно положение в хода на нещо. *Политическа криза. Духовна криза. Криза в протичане на болестта. Криза в любовта. Попадам в криза. Излизам от криза.*
2. Остър недостатък на нещо. *Енергетична криза. Финансова криза. Водна криза.*
прил. [кризисен](#), кризисна, кризисно, мн. кризисни. *Кризисен период. Кризисна ситуация.*
 - *Правителствена криза.* — Период, в който действащото правителство е в оставка, а ново не е избрано.
 - *Финансова криза.* — Разстройване на държавните финанси.
 - *Криза в болестта. 1.* — Пристъп на хронично заболяване.
3. Критично състояние в протичане на болест, което решава изхода ѝ.

Гл. ас. д-р Светлин Балездров започва писмената част на хабиталиционния си труд „Дизайн по време на криза“ с разсъждения за творческите предизвикателства и развитие по време на криза. Последната, епидемичната, продължи към три години и съвпада с периода на създаване на представените произведения в този хабилитационен труд.

Всъщност войната в Украйна, започващата нова студена война и инфлацията я пратиха на резервната скамейка (оня ден отмениха и последните противоепидемични мерки). Човечеството има нови тревоги и неволи, които го заливат денонощно през социалните мрежи и медиите. Встъпителните редове в Балездровото резюме предизвикват разнопосочни екзистенциални и философски мисли за настоящето и бъдещето на същото това човечество, което пък от 15 ноември 2022 вече е осем милиарда.

Накъде върви този свят? Нищо не е ясно, всичко се разбърка, просто да полудееш...

Обаче, има неща които са ясни. Те ни дават удовлетворение и ни зареждат със самочувствие и желание за споделяне. Изкуството на Светлин Балездров се развива през годините в различни визуални конструкции и пространства (въпреки кризите).

Разнопосочно и многопластово то има единно звучене, подчинено на класически пропорции и хармония. Посланията в неговите творби са ясни и категорични, в тях е постигнат трудния баланс между постигната първоначална цел-задание и запомняща се художественост на изображението. Всички които имат професионален опит в рекламния бизнес знаят какви усилия и време отнема общуването с поръчителя (клиента), преодоляването на неговите предварителни нагласи как трябва да изглежда желанието от него дизайн на стоката или услугата която иска да продаде.

„Добрият графичен дизайн е лаконичен, ясен, но изпълнен със съдържание визуален език, пропит с провокативни и иновативни идеи. Оползотворяването на технологичния

капацитет на медиите, върху които се реализира дизайна е задължително условие за постигане на висок процент ефективност и целесъобразност.“

В тези две изречения от хабилитационния си труд, Светлин Балездров заявява своето убедено мнение и позиция за задължителните параметри и посока в мисленето на съвременния графичен дизайнер. Бих добавил още малко думи в посока на неговите разсъждения:

Успешния графичен дизайнер преди да се определи като такъв, трябва да е добър художник. Да е минал през академичните стандарти на изучаване на натурата, както и да е опитал класическите техники на визуализация, на създаване и възпроизвеждане на изображението. Живописата, графичните техники, колажа, фотографията и т.н. дават необходимата широка територия, върху която после фантазията на артиста да може да си разиграва коня. Ако я няма тази основа, изразните средства (в случая на графичния дизайнер) се ограничават само до възможностите на съответния софтуер.

Предлагам, както при хранителните стоки на създадените по този начин (втория) произведения да пише имитиращ продукт.

Сега към представения хабилитационен труд. Неговата същинска част е структурирана в следните седем раздела в графичния дизайн:

Шрифт дизайн

Светлин Балездров има щастието да учи шрифт при легендарния Тренди. Нашият учител професор Трендафилов (защото и аз имах късмета да бъда негов студент) успяваше да усети индивидуалността на всеки от своите ученици и да намери подходящите думи и задачи за да развърже ума и старанието ни. Много от нас, от студенти с блуждаещ поглед станахме негови съмишленици и съратници. Не-малка част от които днес държат и развиват изкуството на шрифта и калиграфията.

Кандидата за доцент в този конкурс Светлин Балездров е един водещите творци не само на българската, но и на световната типографска сцена.

Представения в хабилитационния труд шрифт SOFT BLOCK е убедително доказателство за гореизказаното твърдение.

„Буквите притежават някои от най-характерните черти на този вид шрифтове, използвани за комуникация и реклама на различни механизирани и моторни спортове, както и в гейм индустрията... Шрифтът има леко ретро звучене, което е умишлено търсено с цел асоциирането му към познати шрифтови форми от зрелия социализъм, което да му придаде локална идентификация.“

Горните два цитата дават представа за убедителната идея и подход на автора в създаването на шрифт, предназначен за производител на велосипеди.

Освен многото стойностни шрифтове създадени от Светлин Балездров, искам да изтъкна и още едни много важни негови дейности и прояви. Той е един от малкото авторитетни български художници, които не само отстояват, но и разпространяват графичните принципи и естетически достойнства на българската азбука.

Използвам случая да го поздравя за изнесената лекция тая пролет във Варшавската художествена академия.

Лого дизайн

Запазения знак, както и шрифта са едни от най-трудните области в графичния дизайн. Художника работещ в тези полета трябва да притежава чувство за синтез, лаконичност и простота, подчинени на ясна идея. Реално или абстрактно логото трябва да е с запомняща се визия.

Балездров представя шест лога създадени през последните три години. Те са от различни области и случаи – корпоративно, юбилейно, телевизионно... и са пример за правилния подход и реализация на всяко конкретна задача. Бих се спрял на логото за ЕЗОП –неговия краен вид, реализация и измисляне са обяснени убедително в авторския текст представящ логотипа.

„ЕЗОП - електронен портал, свързан със Закона за обществените поръчки. Идеята концепция, заложен в логото, включва визуален акцент върху първата буква, постигнат чрез селектиране (маркиране/осветяване с курсора). Така буква „Е“ (Електронен) се откроява в състава на абревиатурата, стилистично интерпретирана посредством хинтинг¹. Този лаконичен способ е напълно изчерпателен в семиотичен план.“

Светлин Балездров е лауреат на много конкурси за лого и има достойно място сред майсторите на запазения знак.

Лого дизайн и упътване за корпоративна идентичност

Този раздел от хабилитационния труд на кандидата следва логично и надгражда предходните две области на графичния дизайн. Той е продължение и естествен финал на едно задание, независимо за коя област на човешката дейност се отнася.

Искам отново да направя важно допълнение, отнасящо се за невидимата за непредубедения зрител работа на графичния дизайнер, а именно – общуването с клиента. Само който си е имал имане даване с клиенти, знае какви количества от претенциозни думи трябва да изтърпи и също колко усилия трябва да положи за да успокои поръчителя и спечели неговото доверие.

Трябва да споделя, че разглеждайки портфолиото на кандидата в този конкурс изпитвам леко чувство на завист – как пък така му върви – все свестни и интересни клиенти да се обръщат към него?

И естествения отговор е че, Светлин има точна преценка за стойностите и компромисите, които не трябва да се прекрачват.

„Безкомпромисно трябва да е качеството на художествения проект, защото посредствеността е пагубна за реномето на дизайнера и авторитета на преподавателя.“

Представените от него три цялостни конституции за визуална идентичност са енциклопедични примери, как се представят тези неща.

Дизайн на филателни продукти

Тази работа е трудна, като например да събереш наведнъж нещата си от цялата квартира в полско фиатче. Светлин Балездров живял в много кризи и сменил много квартири се чувства на оскъдната територия на пощенската марка, като пет пари в кесия.

Прецизна и любопитна илюстрация, балансирана и степенувана типография и внимателно подбрана цветност се събират и допълват на няколко квадратни сантиметра.

Пощенските марки на Светлин звучат хармонично и със силата на симфоничен оркестър.

Удоволствие е да ги слушаш, всеки път откриваш нови нюанси.

Дизайн на корици

Сега пак за кризита. Дето не е спирала, а само прелива от една в друга, приемайки нови форми и претенции. В изкуството тя беше най-осезаема през деветдесетте години на миналия двадесети век. Засегна всички негови области. Изгнилата и изпълнена с фалшиви ценности тоталитарна естетика на комунизма се самосрути. И на нейно място се появи огромен вакуум. В който светкавично се намести посредствеността. Именно кича (който е нейния краен продукт от най-висок клас) заля безмилостно и книжния пазар. Години. Ужас, направо да полудееш и/или да изпаднеш в спиралата на реактивната меланхолия. Обаче, с настъпването на нашия двадесет и първи век започна да се процежда светлина, която постепенно ставаше все по-силна. На нейния фон се очертаха силуетите на добрите. Те успяха в голяма степен да разкарат кича от книжните щандове. Последните мохикани на изкуството на книгата бяха подкрепени от своите съвсем млади току що завършили Академията колеги. Светлин Балездров е един от редицата млади артисти, които отстояват и развиват художествените достойнства на българската книга.

Уеб дизайн

Отново демонстрация на индивидуалния подход към всяко задание. Проучване, ясна артикулация на поставената цел, подбор на изразните средства, пестеливост и структурна йерархия:

„Началната страница трябваше да придобие нов, съвременен дизайн като запази някои характерни черти на стария сайт, добил популярност и разпознаваемост сред клиенти и посетители. За да постигна визуалната приемственост между двете страници, запазих характерната мрежа от цветно нюансирани интерактивни квадрати, които визуално наподобяват полиграфическа цветна скала и мозайка от пиксели...“ и т.н.

Звучи като рецепта за впечатляващ и запомнящ се краен резултат. Бих добавил към горния цитат от автора един съществен, но невидим компонент – талант. Без него всякакви принципи, анализи и логики могат пият по една студена вода.

Искам да отбележа и лампите, които Балездров създава и можем да видим в създадения за тях сайт. Те са в друга посока, която не е застъпена в реабилитацията, но правят впечатление със своята концепция на изграждане, хармонични пропорции и лекота.

Видео, телевизионна графика и моушън графикс

Безспорните познания на видовете софтуер проличават и в този раздел на хабилитационния труд на кандидата. Освен тях искам да отбележа и ясната текстова част придружаваща всеки от представените проекти. На ясен език без залитания в излишни и самоцелни компютърни термини Светлин Балездров обяснява историята и предизвикателствата във всяка своя задача. Много са компонентите, които трябва да се синхронизират при създаването на художествен продукт в тази област на дизайна. Той трябва да представя, обслужва и информира своите бъдещи ползватели.

Представените раздели в хабилитационен труд може да се изучава от всеки един студент (независимо дали е или не е в състояние на криза), желаещ да разбере принципите на работа във видовете графичен дизайн.

В заключение искам да отбележа някои важни качества на кандидата:

Светлин Балездров е 100% концептуален артист. Творческите търсения и краен резултат в неговите произведения са подчинени на предварително изведена и дефинирана идея.

Той е диалогичен и може да работи в екип, насочвайки авторските си виждания към извеждане на максимално успешен краен резултат.

Светлин Балездров умее да предава своя опит и да общува със студентите по непринуден и предразполагащ начин.

„Дизайн по време на криза“ е провокиращо заглавие, едновременно конкретно и абстрактно. Конкретно заради фиксирания период, а абстрактно поради процеса на творчество – дали в началото или малко по-нататък, той винаги минава през момент на криза. Тя е времето в което се натрупва и концентрира артистичната енергия необходима за да изригне вдъхновението.

Видно от споделеното дотук може да направим извод, че Светлин Балездров ги разбира кризите. Всякакви ги е срещал и преодолявал. Или казано с други думи той знае „две и двеста“.

В края на рецензията си, искам да отбележа, че колегата е носител на множество отличия за плакат, запазен знак и други.

Уважаеми членове на научното жури, най-учтиво и убедено си позволявам да ви препоръчам да подкрепите тази кандидатура и на Светлин Балездров да бъде присъдена академичната длъжност доцент.

Благодаря за вниманието!

София 3 декември 2022

Професор Георги Янков

